

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Slavomíra Nováka a soudkyně Mgr. Jany Jurečkové a JUDr. Hany Pipkové ve věci

žalobkyně: Z. H.

zastoupené Mgr. Ondřejem Múkou, advokátem se sídlem Vyšehradská 423/27, Praha 2,

proti

žalovanému: **Finanční arbit**, se sídlem Legerova 1581/69, Praha 1,

o žalobě na ochranu proti nečinnosti

t a k t o:

- I. Žalovanému se ukládá povinnost vydat nález ve věci vedené žalovaným pod sp. zn. FA/ZP/972/2017 o návrhu žalobkyně ze dne 7. 9. 2017, a to do 90 dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 10 228,- Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobkyně.

O d ů v o d n ě n í:

1. Ve věci vedené u Finančního arbitra pod sp. zn. FA/ZP/972/2017 se žalobkyně domáhá ochrany proti nečinnosti. Jak v podané žalobě uvedla, žalobkyně dne 7. 9. 2017 podala návrh na zahájení řízení před žalovaným, kterým uplatnila nárok vyplývající z pojistné smlouvy č. 5804857410 (původně sjednanou pod č. 6571402812) uzavřené dne 17. 10. 2009 proti společnosti Česká pojišťovna, a.s. se sídlem Spálená 75/16, Praha 1, (dále

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

jen „Česká pojišťovna“). Žalovaný zahájil řízení dne 14. 9. 2017 a vyzval žalobkyni k odstranění nedostatků návrhu na zahájení řízení. Žalobkyně tak učinila dne 8. 11. 2017. Poslední úkon učinil žalovaný vůči žalobkyni dne 25. 10. 2017 a od této doby zůstal žalovaný vůči žalobkyni nečinný. Žalobkyně proto dne 6. 4. 2018 podle § 80 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, vyzvala žalovaného k odstranění nečinnosti. Žalovaný se k výzvě vyjádřil sdělením ze dne 23. 4. 2018 a dále zůstal nečinný až do dne podání žaloby.

2. Žalovaný s podanou žalobou nesouhlasil a navrhl její zamítnutí, popřípadě odmítnutí s tím, že v řízení postupuje aktivně a přiměřeně vzhledem ke smyslu institutu mimosoudního řešení sporů, své zákonem omezené příslušnosti, nástrojům a postupům, které mu umožňují procesní postupy, předmětu sporu a jeho složitosti, počtu obdobných případů (více než 700 řízení) a skutečnosti, že spotřebitelé v těchto typech sporů často o předmět řízení nemají zájem. Jak uvedl, advokát žalobkyně zastupuje více než 150 dalších spotřebitelů, všechna řízení byla zahájena na základě šablonovitého návrhu, přičemž někteří spotřebitelé nemají na plnění ze strany pojišťovny zájem, někteří pohledávku postoupili a věřitelem pojišťovny se v důsledku toho stal zřejmě týž podnikatel. V současné době proto žalovaný činí opatření a takové procesní kroky, kterými zreviduje postavení účastníků řízení a existenci spotřebitelského sporu.

3. Žalovaný pokládá žalobu za předčasnou a nepřipustnou. S odkazem na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 6. 2013, č. j. 6 Ans 5/2013-47 a 18. 1. 2017, č. j. 8 As 88/2016-32, má za to, že podmínkou úspěšného podání žaloby je vyčerpání všech prostředků ochrany proti nečinnosti a marné uplynutí lhůty stanovené zákonem pro vydání rozhodnutí. Lhůta pro vydání rozhodnutí stanovená § 15 odst. 1 zákona č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi (dále jen „zákon o finančním arbitrovi“, nebo též jen „zákon“) se odvíjí od okamžiku, kdy finanční arbitr shromáždil všechny podklady nutné pro rozhodnutí, teprve pak lze účastníky seznámit se shromážděnými podklady a teprve od tohoto okamžiku běží lhůta k rozhodnutí.

4. Z obsahu správního spisu se podává, že návrh na zahájení řízení před Finančním arbitrem žalobkyně podala dne 14. 9. 2017. Dne 25. 10. 2017 žalovaný vyzval žalobkyni k odstranění nedostatků podaného návrhu. K výzvě se žalobkyně vyjádřila dne 8. 11. 2017. Dne 30. 11. 2017 žalovaný vydal oznámení o zahájení řízení a zároveň vyzval Českou pojišťovnu k poskytnutí vysvětlení a předložení dokumentace vztahující se k předmětu sporu. Podáním došlým žalovanému dne 15. 12. 2017 požádala Česká pojišťovna o prodloužení lhůty k podání vyjádření. Přípisem ze dne 19. 12. 2017 žalovaný žádosti vyhověl a lhůtu k vyjádření prodloužil do 2. 1. 2018. Dne 31. 1. 2018 žalovaný opakovaně vyzval Českou pojišťovnu k vyjádření ve věci. Toto vyjádření spolu s písemnými podklady bylo žalovanému doručeno 5. 2. 2018. Podáním ze dne 6. 4. 2018 vyzvala žalobkyně žalovaného k opatření proti nečinnosti, k tomu žalovaný sdělením ze dne 23. 4. 2018, č. j. FA/SR/ZP/972/2017-4 důvody k zahájení řízení k opatření proti nečinnosti neshledal.

5. Podle § 79 odst. 1 s.ř.s. *ten, kdo bezvýsledně vyčerpá prostředky, které procesní předpis platný pro řízení u správního orgánu stanoví k jeho ochraně proti nečinnosti správního orgánu, může se žalobou domáhat, aby soud uložil správnímu orgánu povinnost vydat rozhodnutí ve věci samé nebo osvědčení.*

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

6. Podle § 80 odst. 1 s.ř.s. *žalobu lze podat nejpozději do jednoho roku ode dne, kdy ve věci, v níž se žalobce domáhá ochrany, marně proběhla lhůta stanovená zvláštním zákonem pro vydání rozhodnutí nebo osvědčení, a není-li taková lhůta stanovena, ode dne, kdy byl žalobcem vůči správnímu orgánu nebo správním orgánem proti žalobci učiněn poslední úkon.*

7. Podle § 81 odst. 2 s.ř.s. *je-li návrh důvodný, soud uloží rozsudkem správnímu orgánu povinnost vydat rozhodnutí nebo osvědčení a stanoví k tomu přiměřenou lhůtu, ne však delší, než kterou určuje zvláštní zákon.*

8. Podle § 15 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi, *arbitr rozhoduje ve věci samé bez zbytečného odkladu nálezem, nejdéle však do 90 dnů od shromáždění všech podkladů nutných pro rozhodnutí; nelze-li ve zvlášť složitých případech, vzhledem k povaze věci rozhodnout ani v této lhůtě, lhůta se přiměřeně prodlouží, nejvýše o dalších 90 dnů. Arbitr účastníky řízení bezodkladně vyrozumí o prodloužení lhůty a její délce.*

9. Městský soud v Praze dospěl k závěru, že žaloba byla podána důvodně. Klíčové pro posouzení věci je, zda žalovaný nesplnil povinnost rozhodnout ve věci samé ve lhůtě 90 dnů od shromáždění všech podkladů nutných pro rozhodnutí.

10. Zákonem stanovená lhůta 90 dnů pro rozhodnutí vychází z článku 8 písm. e) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/11/EU ze dne 21. května 2013 o alternativním řešení spotřebitelských sporů a o změně nařízení (ES) č. 2006/2004 a směrnice 2009/22/ES (směrnice o alternativním řešení spotřebitelských sporů), který uvádí: „*výsledek postupu alternativního řešení sporu musí být k dispozici do 90 kalendářních dnů ode dne, kdy subjekt alternativního řešení sporu obdržel úplný spis stížnosti. U velmi složitých sporů může příslušný subjekt alternativního řešení sporů tuto lhůtu 90 kalendářních dnů na základě vlastního uvážení prodloužit. Strany musí být informovány o prodloužení této lhůty a o celkové době, do kdy lze očekávat, že bude spor ukončen.*“

11. Jak vidno, lhůta 90 dnů pro rozhodnutí se bez dalšího neodvíjí od okamžiku, kdy žalovaný obdržel od České pojišťovny vyjádření k návrhu a dokumentaci k uzavřené pojistné smlouvě, tedy ode dne 5. 2. 2018, neboť § 12 zákona o finančním arbitrovi ukládá žalovanému ve věci aktivně opatřovat důkazy (viz odst. 3), vyžadovat od účastníků řízení předložení veškerých důkazů na podporu jejich tvrzení (viz odst. 5) a je též oprávněn i bez návrhu ve věci nařídit ústní jednání (viz odst. 2 zákonného ustanovení). Položením rovnítka mezi počátek běhu 90 denní lhůty pro rozhodnutí běžící od shromáždění podkladů a obdržení vyjádření žalovaného a vyžádané dokumentace by byla prolomena zásada zakotvená v § 12 odst. zákona o finančním arbitrovi, tedy rozhodovat podle nejlepšího vědomí a svědomí, nestranně, spravedlivě a bez průtahů a pouze na základě skutečností zjištěných v souladu s tímto zákonem a zvláštními právními předpisy.

12. Na druhou stranu by však bylo v rozporu s požadavkem jednoduchého, efektivního, rychlého a levného způsobu řešení vnitrostátních i přeshraničních sporů, jak jej vytyčuje shora citovaná směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/11/EU (viz čl. 4 a 5 preambule), pokud by bylo ponecháno zcela na libovůli finančního arbitra, kdy pokládá shromažďování podkladů za dokončené. Takový výklad § 15 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi, jak jej podává žalovaný, by vyloučil možnost účastníků řízení domáhat se

ochrany před nečinností finančního arbitra a smysl řízení by se zcela vyprázdnil. Jak ostatně vyplývá i z důvodové zprávy k § 12 zákona: „procesní pravidla jsou volena tak, aby celé řízení co nejefektivněji směřovalo k co nejrychlejší nápravě ve prospěch stěžovatele v případě, že jeho žádost je oprávněná. Plní se tak *acquis communautaire* - požadavek na rychlost a efektivnost procedury.“

13. Právě účel a smysl zákona o finančním arbitrovi musí být podle názoru soudu vodítkem pro určení lhůty, od které se odvíjí zákonná lhůta pro rozhodnutí. Jak vyplývá z již uváděného § 12 zákona, při svém rozhodování vychází arbitr ze skutkového stavu věci. Řízení před finančním arbitrem je tedy obdobně jako správní řízení obecně ovládáno zásadou materiální pravdy, není však vznesen požadavek na zjištění skutečného stavu věci, postačí objasnění skutkového stavu věci v rozsahu nezbytném pro rozhodnutí, tedy prostého důvodných pochybností.

14. K obdobnému závěru dospěl i Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 31. 5. 2018, č. j. 9 As 36/2018 – 37, v němž uvádí: „*finanční arbitr je povinen ukončit řízení o návrhu (§ 15 odst. 1 zákona č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi, ve znění účinném od 1. 2. 2016) nejpozději do 90 dnů od okamžiku shromáždění všech podkladů v takovém rozsahu, který umožní učinit právní závěr o výsledku sporu. O počátku běhu devadesátidenní lhůty je povinen účastníky řízení bezodkladně vyrozumět.*“

15. Z obsahu správního spisu však vyplývá, že žalovaný ode dne 5. 2. 2018 ve věci neučinil žádný úkon, není zřejmé, zda má již skutkový stav za dostatečně objasněný či zda hodlá účastníky vyzvat k doplnění důkazních návrhů nebo ve věci nařídit jednání; nezbyvá, než konstatovat, že od tohoto dne je ve věci nečinný, což je v rozporu se všemi shora uvedenými principy a ve výsledku tento stav významným způsobem zasahuje do práva žalobkyně na vyřízení její věci bez zbytečných průtahů (čl. 38 odst. 2 Listiny).

16. Pokud jde o žalovaným namítanou nepřipustnost žaloby, je třeba konstatovat, že žaloba na ochranu proti nečinnosti správního orgánu není přípustná, pokud žalobce bezvýsledně nevyčerpal prostředky, které procesní předpis platný pro řízení u správního orgánu stanoví k jeho ochraně proti nečinnosti správního orgánu (§ 79 odst. 1 s. ř. s.).

17. V řízení o žalobě na ochranu proti nečinnosti správního orgánu lze považovat za řádné vyčerpání prostředku stanoveného k ochraně proti nečinnosti správního orgánu ve správním řízení ve smyslu § 79 odst. 1 soudního řádu správního i podání žádosti účastníka o uplatnění opatření proti nečinnosti učiněné již před uplynutím lhůty pro vydání rozhodnutí ve smyslu § 80 odst. 3 věta druhá správního řádu, pokud je již ke dni podání této žádosti z konkrétních okolností případu zjevné, že správní orgán je a bude nečinný (rozsudek Městského soudu v Praze dne 19. 12. 2016, č. j. 9 A 132/2016 – 69). Žalovaný sdělil žalobkyni dne 6. 4. 2018, že důvody k opatření proti nečinnosti neshledává, tím explicitně vyjádřil, že ve věci i nadále zůstane nečinný. Podání žaloby zůstalo jediným prostředkem, jak se žalobkyně může nečinnosti žalovaného bránit.

18. Městský soud v Praze ze všech uvedených důvodů pokládá žalobu za podanou v souladu se zákonem a za důvodnou. Vyhověl proto návrhu žalobkyně ovšem s tím, že žalovanému stanovil lhůtu pro rozhodnutí v délce 90 dnů. Takto stanovená lhůta umožní

žalovanému, aby opatřil další důkazy, pokládá-li to pro rozhodnutí věci za nezbytné, a ve věci následně rozhodl. Současné poskytnutá lhůty nepřekračuje mezní lhůtu stanovenou § 81 odst. 2 s.ř.s.

19. O nákladech řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s.ř.s. ve věci plně úspěšné žalobkyni přiznal právo na náhradu nákladů řízení, které činí zaplacený soudní poplatek 2 000,-Kč, náklady právního zastoupení podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif). Podle § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu činí tarifní hodnota sporu 50 000,-Kč, výše odměny za jeden úkon právní služby činí 3 100,-Kč. Soud přiznal žalobkyni právo na náhradu dvou úkonů právní služby a to za převzetí a přípravu věci [§ 11 odst. 1 písm. a) advokátního tarifu] a podání ve věci samé [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu], celkem 6 200,-Kč a dále 2 x paušální náhradu po 300,-Kč podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu, právní zástupce žalobkyně je současně plátcem DPH, soud proto dále žalobkyni přiznal též DPH ve výši 21 %. Celkem činí náklady řízení 10 228,-Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha dne 30. října 2018

JUDr. Slavomír Novák v.r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.